ISSN 2409-6415

Електронне науково-практичне фахове видання

HEINONLINE

2019 / № 69

Журнал східноєвропейського права

УДК 34+35

Рекомендовано Вченою радою Університету сучасних знань
(Протокол № 3 від 08 жовтня 2013 року)
Включено до Переліку наукових фахових видань України
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.04.2014 № 455)
ISSN 2409-6415
Журнал внесений до Index Copernicus International та HeinOnline

Проблематика: висвітлення результатів фундаментальних та прикладних наукових досліджень, дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з актуальних проблем становлення та прагматичного розвитку східноєвропейського права в умовах глобалізаційних викликів

Галузь науки: юридичні науки

Періодичність: щомісячно

Головний редактор: Мосьондз Сергій Олександрович, доктор юридичних наук

Заступник головного редактора: Мельник Роман Сергійович, доктор юридичних наук

Відповідальний секретар: Соколан Тетяна Сергіївна, кандидат юридичних наук

Члени редколегії: **Бевзенко Володимир Михайлович, доктор юридичних наук; Бородін Іван Лук'янович, доктор юридичних наук; Гордієнко Сергій Георгійович, доктор юридичних наук; Гуржій Тарас Олександрович, доктор юридичних наук; Заросило Володимир Олексійович, доктор юридичних наук; Калюжний Ростислав Андрійович, доктор юридичних наук; Карпов Никифор Семенович, доктор юридичних наук; Колб Олександр Григорович, доктор юридичних наук; Колоколов Микита Олександрович, доктор юридичних наук; Коломоєць Тетяна Олександрівна, доктор юридичних наук; Колпаков Валерій Костянтинович, доктор юридичних наук; Константінов Сергій Федорович, доктор юридичних наук; Копиленко Олександр Любимович, доктор юридичних наук; Кузьменко Оксана Володимирівна, доктор юридичних наук; Ладиченко Віктор Валерійович, доктор юридичних наук; Ліпкан Володимир Анатолійович, доктор юридичних наук; Манн Томас, доктор права; Миколенко Олександр Іванович, доктор юридичних наук; Монаєнко Антон Олексійович, доктор юридичних наук; Мурашин Олександр Геннадійович, доктор юридичних наук; Пєтков Валерій Петрович, доктор юридичних наук; Пєтков Сергій Валерійович, доктор юридичних наук; Приймаченко Дмитро Володимирович, доктор юридичних наук; Стеценко Семен Григорович, доктор юридичних наук; Татаров Олег Юрійович, доктор юридичних наук; Тихомиров Олександр Деонисович, доктор юридичних наук; Чернявський Сергій Сергійович, доктор юридичних наук; Чуприс Ольга Іванівна, доктор юридичних наук; Шлоер Бернгард, доктор права**

Адреса редакції: вул. Велика Васильківська, 57/3, м. Київ, Україна, 03150

Тел.: +38 (063) 758 57 24
E-mail: easternlaw.ua@gmail.com
Сайт: http://easternlaw.com.ua

ЗМІСТ

Мосьондз С.О. Процесуальна природа призначення адміністративного судочинства в Україні……..8

Іванова М.І., Потапенко Є.О. Колізійні норми міжнародного приватного права при застосуванні іноземного права…….13

Теремецький В.І. Досудове розслідування: зарубіжний досвід та практика застосування в Україні……20

Топчій В.В., Кифлюк Р.В. Зарубіжний досвід протидії домашньому насильству під час кримінального провадження…….30

Турянський Ю.І. Формування інституту прав людини у період нового часу …….35

Чистоклетов Л.Г., Капленко Г.В., Хитра О.Л. Сутність адміністративного переконання …….40

Автухов К.А., Силенок К.П. Стан дотримання прав ув'язнених в Україні (на підставі даних, закріплених у звітах ЄКПТ)……..46

Береза О.Я. Суверенітет у сучасному українському інституціональному процесі (на прикладі водно-земельних відносин)……..…….52

Білецька Г.А. Особливості впливу біологічних чинників на організм людини та проведення судово-медичних експертиз в таких випадках……..58

Бондар В.В. Нововведення в підготовці майбутніх поліцейських (аналіз чинного законодавства)……..64

Борисов Є.М. Еволюція наукової думки щодо правового забезпечення військово-морської діяльності у XV-XIX ст…….70

Гоцуляк Ю.В. Секуляризація правового буття у вченні Томаса Гоббса …….86

Дембіцька С.Л. Розуміння доктрини адміністративного права 93

Дідківська Г.В., Чухрай В.В. Первинний фінансовий моніторинг при розслідуванні злочинів у кредитно-фінансовій сфері органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства…….100

Дяченко С.В., Гриценко М.О. Місце принципу змагальності в цивільному судочинстві 105

Зільник Н.М. Особливості договору про надання освітніх послуг ……...110

Косілова О.І., Солодовнікова Х.К. Основні права на свободи: новий підхід до дослідження на підставі порівняльного аналізу законодавства ФРН та України……117

Краковська А.Є., Слободянюк В.О. Обмеження права громадян на державну службу ……...125

Кульгавець Х.Ю., Ніканорова О.В. Особливості правового регулювання договору про закупівлю……..133

Лугіна Н.А., Полейко І.Ю. Проблеми визначення кримінально-правових ознак об'єкту та предмету злочину, передбаченого ст. 212 КК України……143

Москаленко К.В. Пацієнт як суб'єкт медичних правовідносин: окремі проблеми ……...150

Моторигіна М.Г. Втілення міжнародно-правових стандартів ефективного захисту в національне кримінальне процесуальне законодавство……..156

Німак М.О. Спільний заповіт подружжя: проблеми складання та виконання на практиці……169

Новіков О.В. Негативні соціальні наслідки злочинності у сфері інтелектуальної власності……...177

N.Z. Rohatynska Legal Regulation of Relations in the Field of Customs Regulations on Crime Prevention……..185

Телестакова А.А., Мірзоян Р.А. Зміст та значення фінансового моніторингу за діяльністю установ банківської системи України……192

Русанюк У.Я. Правові засади організації та реалізації адміністративно-правових заходів профілактики проступків, які вчиняються посадовими особами органів публічного управління……200

Славко А.С., Василенко В.О. Доступність правосуддя як складова права на справедливий суд……..206

Топчій Н.С. Необхідність впровадження електронного кримінального провадження 213

Корінний Д.О. Особливості розслідування торгівлі дітьми …….....218

Горбаческа Т.І. Довічне позбавлення волі у національній правовій системі України та його відповідність міжнародним засадам захисту прав людини……222

Кисельова В.О. Особливості досудової санації за Кодексом з процедур банкрутства 230

Кучеренко Д.І., Копиленко С.Є. Впровадження норм щодо правової охорони навколишнього середовища Європейського Союзу до законодавства України……...236

Ткачук К.Р. Господарське-правове забезпечення туристичної діяльності. Національний та міжнародний досвід……242

Явтушенко О.В. Цивільно-правова відповідальність за шкоду, завдану безпілотним транспортним засобом…….247

TABLE OF CONTENTS

S.O. Mosondz Procedural Nature of Administrative Proceedings in Ukraine ……...8

M.I. Ivanova, Ye.O. Potapenko Conflict of Laws in International Private Law during Implementation of Foreign Law……..13

V.I. Teremetskyi Pre-trial Investigation: Foreign Experience and Practice of Application in Ukraine……20

V.V. Topchy, R.V. Kiflyuk International Experience in Counteraction to Domestic Violence during Criminal Proceeding…….30

Yu.I. Turianskyi Formation of the Human Rights Institute within a New Time …….35

L.G. Chystokletov, G.V.Kaplenko, O.L. Khitra Essence of Administrative Conviction …….40

K.A. Avtukhov, K.P. Sylenok The State of Observance of the Rights of Prisoners in Ukraine (Based on the Data Provided in the CPT Reports)……..46

O.Ya. Bereza Sovereignty in Modern Ukrainian Institutional Process (on the Example of Water and Land Relations)…….52

H.A. Biletska Peculiarities of the Influence of Biological Factors on Human Organism and Conduct of Medical Examinations in Such Cases.....…….58

V.V. Bondar Innovation in Preparation of Future Police Officers (Analysis of Current Legislation)……..64

Ie.M. Borysov Evolution of the Scientific Ideas Regarding Legal Providing the Naval Activities during XV-XIX Centuries……...70

Yu.V. Hotsuliak Secularization of Legal Being in Thomas Hobbs Doctrine …….86

S.L. Dembitska Understanding of Doctrine of Administrative Law 93

G.V. Didkivska, V.V. Chukhrai Primary Financial Monitoring in the Investigation of Crimes in Credit-Financial Authorities which Control the Tax……100

S.V. Dyachenko M.O. Gritsenko The Place of Adversarial Principle in Civil Procedure 105

N.M. Zilnyk Features of the Contract on the Provision of Educational Services ……...110

O.I. Kosilova, Kh.K. Solodovnikova Fundamental Rights to Freedoms: A New Approach to the Study Based on Comparative Analysis of German and Ukrainian Legislation…….117

A.Ye. Krakovska, V.O. Slobodianiuk Restriction of Citizens' Right to Public Service ……...125

Kh.Yu. Kulhavets, O.V. Nikanorova Features of Legal Regulation of Procurement Contract ……...133

N.A. Lugina, I.Yu. Poleyko Problems of Determination of Criminal Legal Signs of the Object and Subject of the Crime Provided for by 212 of the Criminal Code of Ukraine……143

K.V. Moskalenko Patient as a Party of Healthcare Legal Relations: Separate Problems ……...150

M.H. Motoryhina Implementation of International Standards on Effective Protection in National Criminal Procedure Legislation……156

M.O. Nimak Joint Will of Married Couples: Problems of Making and Fulfillment in Practice……...169

O.V. Novikov Negative Social Effects of Intellectual Property Crimes ……...177

N.Z. Rohatynska Legal Regulation of Relations in the Field of Customs Regulations on Crime Prevention……...185

A.A. Telestakova, R.A. Mirzoian Content and Significance of Financial Monitoring over Activity of Institutions of Banking System of Ukraine……...192

U.Ya. Rusaniuk Legal Principles of Organization and Implementation of Administrative and Legal Measures for the Prevention of Offenses Committed by Public Administration Officials……200

A.S. Slavko, V.O. Vasilenko Accessibility of Justice as an Element of the Right to a Fair Trial ……...206

N.S. Topchii Necessity of Introduction of Electronic Criminal Proceedings 213

D.O. Korinniy Peculiarities of Investigation of Child Trafficking …….....218

T.I. Horbachevska Life Imprisonment in National Legislative Regulation of Ukraine and Its Compliance with International Human Rights Protection Standards……222

V.O. Kyseliova Peculiarities of Pre-Trial Sanation under the Code of Bankruptcy Procedures 230

D.I. Kucherenko, S.Ye. Kopylenko Implementation of the Rules on Legal Protection of the Environment of the European Union in the Legislation of Ukraine……..236

K.R. Tkachuk Economic and Legal Support of Tourist Activity. National and International Experience…….242

O.V. Yavtushenko Civil Liability for Damage Caused by Autonomous Vehicles ……...247

УДК [34.343]

Лугіна Наталія Анатоліївна –
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права і кримінології
Університету державної фіскальної служби України

Nataliya A. Lugina –
candidate of juridical sciences, associate professor,
assistant professor of the department of criminal law and criminology
University of the State Fiscal Service of Ukraine
(31 Universytetska Street, Irpin, 08200, Ukraine)

Полейко Іванна Юріївна –
здобувач вищої освіти
Університету державної фіскальної служби України

Ivanna Yu. Poleiko–
seeker for higher education
University of the State Fiscal Service of Ukraine
(31 Universytetska Street, Irpin, 08200, Ukraine)

Проблеми визначення кримінально-правових ознак об'єкту та предмету злочину, передбаченого ст. 212 КК України

Відображено наукові погляди на визначення кримінально-правових ознак об'єкту та предмету злочину, передбаченого статтею 212 «Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)» Кримінального кодексу України. Зроблено акцент на ознаках предмету податкового злочину, підкреслено їх вагому кримінологічну роль. Висвітлено недоліки чинної норми-заборони, запропоновано шляхи її вдосконалення.

Ключові слова: *ухилення від сплати податків, податки, збори, обов'язкові платежі, об'єкт, предмет.*

Отображены научные взгляды на определение уголовно-правовых признаков объекта и предмета преступления, предусмотренного статьей 212 Уголовного кодекса Украины «Уклонение от уплаты налогов, сборов (обязательных платежей)». Акцентировано внимание на признаках предмета налогового преступления, подчеркнута их криминологическая роль.

Ключевые слова: *уклонение от уплаты налогов, налоги, сборы, обязательные платежи, объект, предмет.*

N.A. Lugina, I.Yu. Poleyko Problems of Determination of Criminal Legal Signs of the Object and Subject of the Crime Provided for by 212 of the Criminal Code of Ukraine

The article deals with the contemporary problems of determining the criminal characteristics of the object and item of the crime under Art. 212 of the Criminal Code of Ukraine. It is confirmed by its widespread presence and the need to find ways to improve this provision in accordance with the challenges posed by tax offenders.

The purpose of the study is to provide the criminal characteristics of the object and item of socially dangerous act, which is the intentional evasion of taxes, fees (mandatory payments), the crime and punishment of which is established by Art. 212 of the Criminal Code.

Legislative and scientific approaches to understanding the object and subject of tax crimes are analyzed.

The practical significance of the study consists of proposals for the need to amend Art. 212 of the Criminal Code of Ukraine, in particular regarding the definition of the subject of tax crime. We consider it advisable to

change the words "tax system" to "tax system". First of all, this is due to the fact that the disposition of tax crimes is blanket and refers to the tax legislation, in particular the PC of Ukraine.

Keywords: *tax evasion, taxes, meeting, mandatory payments, object, subject.*

Постановка проблеми. Держава постійно рстикається з проблемою наповнення бюджету грошовими коштами для рзабезпечення здійснення своїх економічних та соціальних програм, рвиконання інших функцій. При цьому діяння, яке полягає в умисному ухиленні від рсплати податків, зборів (обов'язкових платежів), віднесено рзаконодавцем до суспільно небезпечних діянь, кримінальна рвідповідальність за яке передбачена ст. 212 Кримінального кодексу України (далі - КК).

Водночас для розкриття ррзмісту будь-якого суспільно небезпечного діяння в науці ркримінального права використовується кримінально-правова характеристика злочину, яка допомагає практичним працівникам правоохоронних та рсудових органів під час застосування положень Особливої частини КК отримати рповну й наочну інформацію стосовно вчиненого діяння та може рбути використана для формування подальшої кримінально-правової рполітики держави. При цьому, з'ясування кримінально-правових ознак рповинно передувати кримінологічній характеристиці рподаткових злочинів, адже виключно КК України визначаються ті рформально-юридичні риси, наявність яких дозволяє кваліфікувати рпевне діяння як злочинне.

Актуальність рдослідження кримінально-правових ознак об'єкту та предмету злочину, рпередбаченого ст. 212 КК України підтверджується його широкою поширеністю та рнеобхідністю пошуку шляхів вдосконалення цього положення відповідно до рвикликів, які ставлять перед державою податкові правопорушники.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Злочин, передбачений ст. 212 КК, був предметом дослідження у наукових роботах П Ю.М. Антонян, А.М. Бойко, В.І. Борисов, В.М. Вересов, В.В. Голіна, Б.М. Головкін, Д.І. Голосніченко, А.Є. Гутник, Н.О. Гуторова, І.М. Даньшин, О.М. Джужа, В.М. Дрьомін, О.О. Дудоров, А.П. Закалюк, А.Ф. Зелінський, О.Г. Кальман, О.М. Костенко, О.Г. Кулик, І.І. Кучеров, В.В. Лисенко, О.М. Литвинов, С.С. Мірошниченко, В.В. Молодик, М.І. Панов, В.В. Пивоваров, В.М. Попович, І.М. Соловйов, Є.Л. Стельцов, В.Я. Тацій, В.О. Туляков, В.І. Шакун, О.Ю. Шостко та ін.. Однак окремі питання надання кримінально-правової характеристики зазначеного злочину науковцями залишено поза увагою.

Невирішені раніше проблеми стосуються відсутності єдиного підходу представників кримінально-правової науки щодо змісту проблеми визначення кримінально-правових ознак предмету та об'єкту злочину, передбаченого статтею 212 Кримінального кодексу України.

Метою дослідження є надання ркримінально-правової характеристики об'єкту та предмету суспільно рнебезпечного діяння, яке полягає в умисному ухиленні від сплати рподатків, зборів (обов'язкових платежів), злочинність та караність якого встановлена ст. 212 КК.

Виклад основного матеріалу. Розвиток рУкраїни не можливий без ефективного функціонування податкової рсистеми. Податкові надходження, будучи головним джерелом рформування дохідної частини бюджетів, є основою фінансування рзагальнодержавних і місцевих завдань та функцій. Податкова система України, рбудучи предметом регулювання фінансового права, є важливою рсоціальною цінністю, що зумовлює необхідність її правової охорони, у тому числі рзасобами кримінальної відповідальності. Ці засоби є крайніми, проте рнеобхідними у протидії податковим злочинам. З іншої сторони, рподаткова система має вагоме кримінологічне значення. З особливостями організації рцієї системи і окремих її складових пов'язуються чинники податкових злочинів, рбезпосередньо залежить ефективність як загальносоціального, так і рспеціально-кримінологічного запобігання податкової злочинності в цілому тощо.

З-поміж ознак складу рподаткових злочинів виокремлюються ті, що мають кримінологічне рзначення - «найбільш кримінологічно значущі». В.В. Пивоваров до них рвідносить роб'єкт податкових злочинів, способи їх вчинення, мету, рсуб'єкти та їх вік. На думку

вченого, спосіб як елемент об'єктивної сторони дає рможливість виявити типові способи вчинення податкових злочинів, рвивчення та аналіз об'єкту злочину, мети та віку злочинців має рзначення для складення кримінологічного портрету податкових злочинців, рвиділення їх найбільш характерних рис, якостей, які сприяли вчиненню рзлочинних діянь [1, с.40, 41].

Загалом ми поділяємо ці рвисновки, проте, вважаємо, що поряд із вказаними ознаками складу рподаткових злочинів до числа кримінологічно значущих доцільно також рвіднести їх предмет. На нашу думку, дослідження предмету податкових рзлочинів, дозволить виявити ті види загальнодержавних та рмісцевих податків і зборів, від сплати яких за сучасних умов найчастіше ухиляються рплатники. Це, у свою чергу, має безумовне значення для запобігання рподатковим злочинам, оскільки дозволяє виявити найбільш «уразливі» в рзлочинному плані частини податкової системи України та сконцентрувати запобіжний рвплив на конкретних категоріях платників податків та зборів. Отже, раналізі складу податкових злочинів особливу увагу приділятимемо рсаме вказаним вище їх кримінологічно значущим особливостям.

Так, повною мірою русвідомлюючи складність дискусії щодо сутності об'єкту злочину, у нашому рдослідженні за основу буде взято теорію суспільних відносин об'єкту рзлочину. Ця теорія за сучасних умов є найбільш поширеною в науці та полягає в ррозумінні об'єкту злочину як певних суспільних відносин, на рякі він посягає, завдаючи їм шкоди, і які охороняються ркримінальним законом [2, с. 90]. Що стосується класифікації, то у межах висвітлення об'єктів податкових злочинів виділятимемо загальний, родовий і рбезпосередній об'єкти. Як підкреслює В.Я. Тацій, зазначена класифікація рцілком відповідає потребам практичної діяльності та є цілком логічною, адже рґрунтується на співвідношенні філософських категорій «загального», «особливого» та «окремого» [3, с. 238].

Загальним об'єктом рзлочину є сукупність всіх суспільних відносин, що поставлені під охорону чинного ркримінального закону. Родовим об'єктом в науці кримінального права рвизначається певне коло тотожних чи однорідних за своєю соціально-політичною і реконо мічною сутністю суспільних відносин, які з огляду на це мають рохоронятися єдиним комплексом взаємопов'язаних і взаємозалежних ркримінально-правових норм [4, с. 85]. Вважається, що саме родовий об'єкт рзлочинів є критерієм виокремлення розділів Особливої частини КК України, у тому числі Розділу VII «Злочини у сфері господарської діяльності», в рякому міститься ст. 212 «Ухилення від сплати податків, рзборів (обов'язкових платежів)».

Стосовно родового об'єкту рподаткових злочинів в кримінально-правовій літературі рвисловлюються різні думку. В якості такого об'єкту виділяються «система господарювання» (М.Й. Коржанський, В.О. Навроцький), «відносини у сфері ргосподарювання» (П.П. Андрушко, Я.М. Кураш, В.В. Пивоваров), «відносини між державою, господарськими суб'єктами та іншими рособами з приводу господарської діяльності» (Ю.М. Сухов), «відносини у сфері економічної діяльності» (Р.Ю. Гревцова, О.І. Перепелиця) тощо [5 с. 42; 6, с. 6,7; 7, с. 51, 52; 8, с. 402-404 та ін.]. На нашу думку, зазначені підходи, рхоч і відрізняються термінологічно, проте загалом є подібними, адже рвідображають різні сторони одного явища. Проте, найбільш точною рвбачається категорія «суспільні відносини у сфері економічної діяльності», яка рдозволяє повною мірою охопити суспільних відносин, що рохороняються нормами Розділу VII «Злочини у сфері господарської діяльності» рОсобливої частини КК України.

Безпосереднім об'єктом рзлочину вважаються конкретні суспільні відносини, які поставлені під рохорону певної статті Особливої частини КК України, і яким завдається ршкода конкретним злочином [9, с. 99]. Отже, безпосереднім об'єктом рподаткового злочину є саме ті суспільні відносини, що поставлені під рохорону ст. 212 КК України, і яким цим злочином завдається шкода. З позиції В.М. Киричко та О.І. Перепелиці, таким є суспільні відносини у сфері рдержавного регулювання оподаткування і формування доходної частини рбюджетів та державних цільових фондів [10, с. 155]. На думку О.О. Дудорова, це встановлений законом порядок оподаткування юридичних і рфізичних осіб, який забезпечує за рахунок надходження податків та рзборів (обов'язкових платежів) формування дохідної частини

відповідних рбюджетів, а також державних цільових фондів [11, с. 522].

Досить широко визначають рбезпосередній об'єкт ухилення від оподаткування Н.О. Гуторова та В.М. Вересов. З позиції вчених, таким об'єктом є загалом податкові рвідносини [12, с. 28-37]. У свою чергу, Л.П. Брич та В.О. Навроцький рвідзначаються вужчим розумінням безпосереднього об'єкту податкових рзлочинів та визначають таким не будь-які податкові відносини, а саме рпевний їх «зріз» - суспільні відносини з приводу сплати податків, зборів, обов'язкових рплатежів державі зобов'язаними суб'єктами [13, с. 159]. На нашу думку, рзазначений підхід є виваженим, він найбільш точно визначає сутність рбезпосереднього об'єкту ухилення від оподаткування, акцентує рувагу на основних сутнісних рисах охоронюваних відносин, а отже має рбільше практичне значення.

Таким чином, не будь-які рподаткові відносини є безпосереднім об'єктом податкових рзлочинів, а саме такий їх вид як відносини зі сплати податків та зборів (обов'язкових платежів). З-поміж інших податкових відносин вони відрізняються ррядом особливостей, пов'язаних з їх спрямуванням, специфічною рструктурою, значенням та ін. Вказані відносини спрямовані на наповнення рдохідної частини бюджетів та державних цільових фондів, є «центральними» та найважливішими відносно всіх інших податкових рвідносин, які б без перших взагалі не існували.

З об'єктом будь-якого рзлочину нерозривно пов'язаний його предмет, який лише в сукупності з рпершим утворює самостійний елемент складу злочину. Під предметом рзлочину в науці кримінального права розуміють будь-які речі рматеріального світу, з певними властивостями яких кримінальний закон пов'язує наявність у діях особи ознак конкретного злочину [2, с. 93]. Що стосується рподаткового злочину, то його предметом є «податки та збори (обов'язкові платежі), які входять в систему оподаткування і введені в рустановленому законом порядку». При цьому, особливістю є те, що предметом рподаткового злочину можуть бути податки або збори, що рнараховуються та сплачуються у безготівковій формі. У структурі посягання предмет рзлочину відноситься до сфери його об'єкту, вказує на зв'язок об'єкта з роб'єктивною стороною та іншими елементами складу злочину, значною рмірою визначає фактичний характер злочину, ступінь його суспільної рнебезпеки тощо [14, с. 67].

Важливого кримінально-правового та ркримінологічного значення має визначення ознак предмету злочину, рпередбаченого ст. 212 КК України. За сучасних умов в науці не існує рєдності з цього питання. Так, Я. М. Кураш в якості таких ознак виділяє: (1) фізичну - це такі матеріальні утворення як податки, збори, інші робов'язкові платежі; (2) нормативну - ці платежі встановлюються виключно рзаконом; (3) вартісну - розмір коштів, що не надійшли до бюджетів та рдержавних цільових фондів; (4) функціональну - податки, збори, інші обов'язкові рплатежі призначені для сплати в бюджети та державні цільові фонди [6, с.9-12]. Інший перелік ознак пропонують Л.П. Брич і В.О. Навроцький: робов'язковість платежу - тільки ухилення від сплати обов'язкових платежів може ртягнути кримінальну відповідальність; законність - обов'язкові платежі рпередбачаються законом і встановлюються на його підставі; публічність - рпредметом виступають платежі на користь держави або радміністративно-територіальних одиниць, тобто публічних утворень; зв'язок з об'єктом роподаткування - обов'язок щодо сплати податку залежить від наявності об'єкта оподаткування, отриманого на законних підставах та виступає рйого грошовим виразом; грошова форма [13, с. 171-179].

З нашої точки зору, ррозкриваючи особливості предмету податкового злочину доцільно рвикористати, хоч і з певними корективами, підхід, запропонований Я.М. Кураш. Він рбільшою мірою дозволяє зосередити увагу на тих важливих ознаках рпредмету податкових злочинів, які цікавлять, насамперед, кримінології.

Так, матеріальна ознака рпредмету ухилення від оподаткування, полягає в тому, що ним є загальнодержавні та рмісцеві податки і збори, які відповідно до податкового законодавства України сплачуються виключно в грошовій формі.

Нормативна ознака - рподатки та збори, що становлять предмет податкового злочину, рповинні входити в систему оподаткування та

бути введеними рвідповідно до закону. За сучасних умов загальнодержавні та місцеві податки і збори рвизначені в ст. 9 ПК України. Поряд з цим, нормативна ознака предмету рухилення від оподаткування вимагає, щоб податки та збори були введені рвідповідно до закону. Введеними вважаються ті податки і збори, елементи яких встановлені законом - визначені платники податку та об'єкт роподаткування, ставка і порядок обчислення податку, податковий період та інші релементи, передбачені ст. 7 ПК.

Розглядаючи рнормативну ознаку, звернемо увагу на необхідність внесення змін до ст. 212 КК України, рзокрема в частині визначення предмету податкового злочину. Вважаємо за доцільне змінити слова «систему оподаткування» на «податкову систему». рНасамперед, це зумовлюється тим, що диспозиція податкових злочинів є банкетною та відсилає до податкового законодавства, зокрема ПК України. рЗа сучасних же умов нормативно визначається не категорія «система оподаткування», а «податкова система», під якою розуміється рсукупність загальнодержавних і місцевих податків та зборів, що справляються в рустановленому законом порядку. Таким чином, необхідність внесення рзазначених змін, в першу чергу, зумовлюється змінами податкового законодавства та рнеобхідністю приведення у відповідність до них положень КК України. У цьому рвідношенні повною мірою поділяємо думку М.І. Бажанова, який, рпідкреслюючи важливість чіткого викладу диспозицій статей Особливої рчастини КК, вказував на необхідність точного та ідентичного закріплення в них термінів [15, с.109, 110].

Наступна, вартісна ознака, рполягає в тому, що не будь-які визначені та встановлені законом рподатки та збори є предметом злочину, передбаченого ст. 212 КК України, а саме ті, несплата яких спричинила фактичне ненадходження до бюджетів чи рдержавних цільових фондів коштів у: (а) значних розмірах (суми, які в тисячу і більше разів перевищують установлений законом рнеоподатковуваний мінімум доходів громадян); (б) великих розмірах (суми, які в три тисячі і більше перевищують неоподатковуваний мінімум рдоходів громадян); (в) особливо великих розмірах (суми, які в п'ять ртисячі і більше зазначеного мінімуму).

Підсумовуючи розгляд рознак предмету податкового злочину, підкреслимо їх вагому кримінологічну роль. Зокрема, висвітлення матеріальної ознаки сприяє ркращому розумінню мотивів податкового злочину, які у тому числі можуть бути корисливими, особи злочинця. Нормативна ознака дозволяє визначити рподатки та збори, з несплатою який найчастіше пов'язується рзлочинна діяльність, а отже й більш ефективно застосовувати відповідні рзапобіжні заходи. Вартісна ознака сприяє з'ясуванню суспільно-небезпечних рнаслідків податкового злочину, що може бути використано при характеристиці «ціни» рподаткової злочинності тощо.

Висновки. Отже, можемо рконстатувати, що не будь-які податкові відносини є безпосереднім роб'єктом податкових злочинів, а саме такий їх вид як відносини зі сплати рподатків та зборів (обов'язкових платежів). З-поміж інших податкових відносин вони рвідрізняються рядом особливостей, пов'язаних з їх спрямуванням, рспецифічною структурою, значенням та ін. Вказані відносини рспрямовані на наповнення дохідної частини бюджетів та державних цільових рфондів, є «центральними» та найважливішими відносно всіх інших податкових рвідносин, які б без перших взагалі не існували.

З'ясування ркримінально-правових ознак об'єкту та предмету злочину, рпередбаченого ст. 212 кк України дозволяє розкрити кримінологічно значущі риси, що рвикористовуються при кримінологічній характеристиці цих злочинів. З огляду на існуючі рнедоліки та бланкетний характер диспозиції ст. 212 КК України рнеобхідним є її подальше вдосконалення, приведення у відповідність до ПК України.

Список використаних джерел:

1. Пивоваров В. В. Податкова і кредитно-фінансова злочинність: кримінологічна характеристика та попередження: дис. кандидата юрид. наук: 12.00.08. Х., 2003. 227 с.
2. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. 2-ге вид. К.: Центр учб. л-ри, 2012. 320 с.
3. Тацій В. Я. Вибрані статті, виступи, інтерв'ю. В. Я. Тацій. відп. за вип. О. В. Петришин. Х.: Право, 2010. 936 с.
4. Кваліфікація за ознаками складу злочину (аналіз постанов Пленуму Верховного Суду України): практ. посіб. уклад.: А. В. Ващенко [та ін.]. Х.: Точка, 2011. 132 с.
5. Пивоваров В. В. Податкова і кредитно-фінансова злочинність: кримінологічна характеристика та попередження: дис. кандидата юрид. наук: 12.00.08. Х., 2003. 227 с.
6. Борисов В. І. Вибрані твори уклад. відп. за вип. М. В. Шепітько. Харків: Право, 2018. 784 с.
7. Сухов Ю. М. Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів: проблеми відмежування від суміжних злочинів та кваліфікація за сукупністю: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2000. 223 с.
8. Кримінальне право України: Особлива частина: підруч. за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Юрінком Інтер, 2004. 544 с.
9. Киричко В. М. Практичний посібник з кримінального права України. Х.: ФІНН, 2010. 720 с.
10. Киричко В. М. Злочини у сфері господарської діяльності за Кримінальним кодексом України та в судовій практиці: наук.-прак. Коментар. за заг. ред. В. Я. Тація. Х.: Право, 2010. 784 с.
11. Тютюгін В. І. Кримінальне право України. Загальна частина: посіб. для підготовки до іспитів. Харків: Право, 2016. 202 с.
12. Вересов В. Н. Родовой и непосредственный обьекты уклонения от уплати обязательных платежей государству. *Актуальные проблемы государства и права*: сб. науч. труд. Одесса: ОДЮА, 1998. Вып. 5. С. 28-37.
13. Брич Л. П. Кримінально-правова кваліфікація ухилення від оподаткування в Україні. К.: Атіка, 2000. 288 с.
14. Іванов А. В. Кримінологічна характеристика податкової злочинності в Україні. Теорія і практика правознавства. Вип. 2 (6). 2014. URL: http://nauka.jur-academy.kharkov.ua/download/el_zbirnik/2.2014/30.pdf.
15. Бажанов М. И. О структуре диспозиций статей Уголовного кодекса Украины, предусматривающих ответственность за кредитно-финансовые преступления. *Злочини у сфері кредитно-фінансової та банківської діяльності*. Х.: ПФ Поіск, 2012. С. 108-111.
16. Збирання і дослідження документів при розслідуванні ухилень від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів): монографія / Потомська Н.А., Грицюк І.В., Мілевський О.О. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 160 с.

References:

1. Pyvovarov V. V. Podatkova i kredytno-finansova zlochynnist: kryminolohichna kharakterystyka ta poperedzhennia: dys. kandydata yuryd. nauk: 12.00.08. Kh., 2003. 227 s.
2. Veresha R. V. Kryminalne pravo Ukrainy. Zahalna chastyna: navch. posib. 2-he vyd. K.: Tsentr uchb. l-ry, 2012. 320 s.
3. Tatsii V. Ya. Vybrani statti, vystupy, interv'iu. V. Ya. Tatsii. vidp. za vyp. O. V. Petryshyn. Kh.: Pravo, 2010. 936 s.
4. Kvalifikatsiia za oznakamy skladu zlochynu (analiz postanov Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy): prakt. posib. uklad.: A. V. Vashchenko [ta in.]. Kh.: Tochka, 2011. 132 s.
5. Pyvovarov V. V. Podatkova i kredytno-finansova zlochynnist: kryminolohichna kharakterystyka ta poperedzhennia: dys. kandydata yuryd. nauk: 12.00.08. Kh., 2003. 227 s.
6. Borysov V. I. Vybrani tvory uklad. vidp. za vyp. M. V. Shepitko. Kharkiv: Pravo, 2018. 784 s.

7. Sukhov Yu. M. Ukhylennia vid splaty podatkiv, zboriv, inshykh obov'iazkovykh platezhiv: problemy vidmezhuvannia vid sumizhnykh zlochyniv ta kvalifikatsiia za sukupnistiu: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.08. K., 2000. 223 s.

8. Kryminalne pravo Ukrainy: Osoblyva chastyna: pidruch. za red. M. I. Bazhanova, V. V. Stashysa, V. Ya. Tatsiia. 2-e vyd., pererob. i dop. K.: Yurinkom Inter, 2004. 544 s.

9. Kyrychko V. M. Praktychnyi posibnyk z kryminalnoho prava Ukrainy. Kh.: FINN, 2010. 720 s.

10. Kyrychko V. M. Zlochyny u sferi hospodarskoi diialnosti za Kryminalnym kodeksom Ukrainy ta v sudovii praktytsi: nauk.-prak. Komentar. za zah. red. V. Ya. Tatsiia. Kh.: Pravo, 2010. 784 s.

11. Tiutiuhin V. I. Kryminalne pravo Ukrainy. Zahalna chastyna: posib. dlia pidhotovky do ispy-tiv. Kharkiv: Pravo, 2016. 202 s.

12. Veresov V. N. Rodovoi y neposredstvenniy obekt uklonenyia ot uplaty obiazatelnikh platezhei hosudarstvu. *Aktualnie problemi hosudarstva y prava*: sb. nauch. trud. Odessa: ODIuA, 1998. Vip. 5. S. 28-37.

13. Brych L. P. Kryminalno-pravova kvalifikatsiia ukhylennia vid opodatkuvannia v Ukraini. K.: Atika, 2000. 288 s.

14. Ivanov A. V. Kryminolohichna kharakterystyka podatkovoi zlochynnosti v Ukraini. *Teoriia i praktyka pravoznavstva*. Vyp. 2 (6). 2014. URL: http://nauka.jur-academy.kharkov.ua/download/el_zbirnik/2.2014/30.pdf.

15. Bazhanov M. Y. O strukture dyspozytsyi statei Uholovnoho kodeksa Ukrayni, predusmatryvaiushchykh otvetstvennost za kredytno-fynansovie prestuplenyia. *Zlochyny u sferi kredytno-finansovoi ta bankivskoi diialnosti*. Kh.: PF Poisk, 2012. S. 108-111.

16. Zbyrannia i doslidzhennia dokumentiv pry rozsliduvanni ukhylen vid splaty podatkiv, zboriv (obov'iazkovykh platezhiv): monohrafiia / Potomska N.A., Hrytsiuk I.V., Milevskyi O.O. K.: "Tsentr uchbovoi literatury", 2013. 160 s.